

Kr. beſuden have de maattet give ud alene i de nævnte Anledninger, og det er det, Andragendet gaar ud paa at ſaa reſunderet af Statskaſjen. Jeg kan derfor ikke andet end henſtille til den højtærede Miniſter, om han dog ikke, under Henſyn til Danſke Lovs 2—22—64 hvor der i ſidſte Sætning „eller i andre Maader“ gives Anviſning paa en anden Fordeling end juſt Ligning paa Menigheden, og under Henſyn til, at Miniſteren ſelv paa det citerede Sted i Anmærkningerne til Finansloven fra 1889—90 har erklæret, at det „vilde være haardt“ at paalægge Sognebeboerne diſſe Udgifter, og at det er „yderſt tvivlſomt“, hvorvidt det vilde kunne gennemføres ved Tvang, kunde gaa ind paa at reſundere blot denne Udgift, ſom de have haft alene af kunſtneriſke og arkæologiſke Henſyn. Hvis den højtærede Miniſter vilde gaa ind paa det, tror jeg ikke, det høje Ting vilde have noget derimod. Jegønſker derfor at høre den højtærede Kultusminiſters Svar i den Anledning.

Frier: Naar jeg ſammen med det ærede Medlem for Kjøbenhavnſ 3dje Valgkreds (Waſſard), der ligesom jeg er Medlem af Kjøbenhavnſ Kommunalbeſtyrelſe, har ſtillet det Forſlag, at „Andragende fra Kjøbenhavnſ Kommunalbeſtyrelſe ſom Bidrag af Statskaſjen til Kjøbenhavnſ Kommunes Skolevæſen henviſes til den højtærede Kultusminiſters Overvejelſe“, ſaa have vi allerede maattet gøre det blot for overhovedet at ſaa denne ikke ganſke ubetydelige Sag under Omtale ved denne Lejlighed. Jeg ſtal med nogle Tal ſøge at motivere, hvorfor et ſaadant Andragende er fremkommet.

Naar man ſer paa, hvorledes de Kjøbenhavnſke Kommunefolkers Elevantal har udviklet ſig i Aarenes Løb, viſer det ſig, at det i 1880 var 5,⁸⁹ pCt., i 1885, alſaa allerede 5 Aar efter, var det ſteget til 7,²⁸ pCt., i 1890 var det 9,¹² pCt., i 1892 9,⁷¹ pCt. af Byens ſamtlige Folkemængde. Der er alſaa en ſtadig relativ Stigen i Elevantallet i Kommunefkolen, og jeg tror, at en ikke ringe Del af Aarſagen hertil ligger i den ſtore Tilgang til Kjøbenhavnſ Kommune fra Kommuner ude omkring i Landet. Der tales ofte om, at Kjøbenhavn er begunſtiget gennem mange offentlige Anlæg, og fra en viſ Side ſet kan det ogſaa godt indrømmes; men med Henſyn til de Udgifter, der ved ſaadanne offentlige Anlæg i Tidens Løb paadrages Kommunen, tror jeg, at Dommen maa ſalde omvendt ud. Den ſtore Arbejdsbeſolkning, ſom drages til Byen ved ſaadanne Foretagender, bliver jo i Reglen ſaaledes ſtillet her inde, at i ethvert Tilfælde

deres Børns Skolegang kommer til at falde Kommunen til Byrde og forøger de ſtore Udgifter, der allerede i Forvejen gaa med dertil. I Aaret 1892 var Udgiften for Kjøbenhavnſ Kommunes Skolevæſen ſaaledes 1,533,298 Kr., det vil ſige: noget over 48 Kr. for hvert Barn. Det er det højeſte, der overhovedet her i Landet for Tiden gives ud af nogen Kommune for dens Skolevæſen. Frederiksberg, ſom kommer der efter, har kun 47,⁰⁷ Kr. Hvad de øvrige Købstæder angaar, ligger en ſamlet Opgivelſe nogle Aar tilbage i Tiden; den Købstadkommune, der i 1887 ſtod øverſt blandt dem alle, nemlig Viborg, gav kun 34,¹² Kr. pr. Hoved af Skolebørn. Der er ſaaledes ingen Tvivl om, at det er et overordentlig ſtort Skolebudget, der tynger paa Kjøbenhavn, og hvis man vil ſe efter, hvad dette Budget nu bruges til, ſaa vil det ikke kunne nægtes, at Kommunen paa beſte Maade løſer den Opgave, ſom en Kommune har for ſit Skolevæſen. Jeg tror ikke, der er deſte Meninger om, at Kjøbenhavnſ Kommune i den Retning naar ſaa højt ſom overhovedet nogen Kommune i Landet, maatte endda et godt Stykke op over de fleſte øvrige Kommuner, og ſætter det meſt mulige ind paa at ſende ſine vordende Borgere ud i Livet ſaa vel forſynet med Skolekundſkaber, ſom det under de nuværende Forhold er muligt. Ikke deſto mindre er Kjøbenhavn ſtillet ſom en Undtagelſe blandt Landets Kommuner, hvad angaar Statens Forhold til dets Skolevæſen, en Undtagelſe, for ſaa vidt ſom det er den eneſte Kommune, til hvilken Staten ikke giver noget Tilſtød. Paa den Finanslov, vi have vedtaget ved 3dje Behandling her i Aar, ydes der til Skolevæſenet uden for Kjøbenhavn ſom Lønningſtillæg i Henſehold til Lov af 23de April 1881 400,000 Kr., ſom Bidrag til Penſioner efter Lov af 8de Marts 1856 100,000 Kr., ſom yderligere Bidrag efter ſamme Lov 265,000 Kr., i det hele taget 765,000 ſom Statens Tilſtød til Kommunernes Skolevæſen. Kjøbenhavn derimod er udeluſtet fra enhver ſom helſt Delagtighed i dette, og det uagtet det er en given Ting, at Kjøbenhavnſ aarlige Udgift allerede i 1889 beløb ſig til over en Femtedel af Landets ſamtlige Udgifter til de kommunale Skoler, nemlig til 1,340,000 Kr. af i det hele taget 6,478,000 Kr.

Man har paa andre Omraader indrømmet, at der var Anledning til at ſtille Kjøbenhavn i Niveau med andre Kommuner, ſaaledes f. Eks. ved Ordningen af Sindsſygevæſenet, hvor jo Forholdet er dette, at Kjøbenhavn, ſom har ſin egen Sindsſygeaanſtalt, faar Tilſtød af Staten i Forhold til ſin